

Začarani krog?

Ko pišemo te vrstice, prihajajo v svet vedno bolj razburilne novice...

Levo: voditelj ciprskih Turkov in podpredsednik ciprske vlade dr. Fazil Kučuk. — Desno predsednik ciprske vlade in voditelj ciprskih Grkov nadškof Makarios...

Koroški Slovenci pred občinskimi volitvami

Dne 1. marca t.l. bodo na Koroškem občinske volitve in pričani smo, da naše čitatelje prav gotovo zanima...

DANES

Po razburljivem dnevu sprčo grožnje Turčije, da bo izkrcala svoje čete na Cipru...

IZREDNO VZDEMIRLJIV VČERAŠNJI DAN NA CIPRU IN V GRČIJI

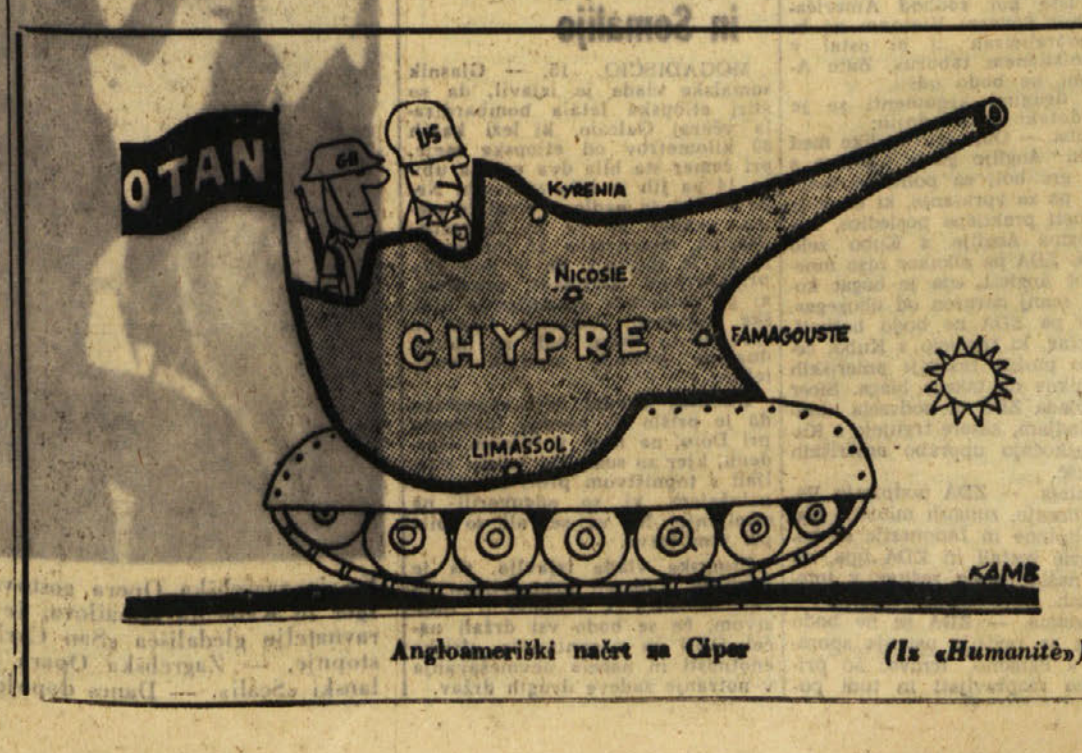
Turčija je odložila izkrcanje samo za 48 ur? Pripravljenost grškega brodogaja v Salamini

Ballov razgovor z predsednikom grške vlade in njegov odhod v London, kjer so se ministri o Cipru posvetovali...

NIKOZIJA, 15. — Ciprčani so preživeli danes razburljiv dan, že zjutraj se je zvedelo, da je v Ananki turški prometni minister izjavil...

George Ball je odgovoril iz Aten v London ob 12. uri. Po njegovem odhodu je prevladal vtis, da sicer nevarnost izkrcanja se ni povsem izginila...

me za mirno rešitev krize. Vladni krogi se niso izgubili upanja, da bo vendarle možno prepričati Makariosa...

Angloameriški načrt za Cipr (iz «Humanitè») (Nadaljevanje na 2. strani)

OB ZAROKI HOLANDSKE PRINCESE IRENE IN NJENEM PRESTOPU V KATOLIŠKO VERO

Prestol kraljice Julijane se je močno zamajal

Ustanovitelj sedanje kraljevske dinastije je pred 400 leti bil med voditelji osvobodilnih bojev proti španskim osvajalcem - Španski inkvizitorji so na Holandskem mučili, pod pretvezo krivoverstva, tudi rodoljube - Med današnjimi Nizozemci je 17 odst. oseb brez vere

Po končanih zimskih olimpijskih igrah v Innsbrucku je senzacionalna novica šla po svetu: «Holandska princesa Irena se je odrekla protestantovski veri in se prestopila v katoliško. To pa zato, da bi se mogla poročiti s španskim princem Carlosom, iz rodu Bourbon-Parna.»

Kaj je pravzaprav pri tem tako nenavadnega in čudnega, da je vzbudilo po vsej Nizozemski toliko razburjenja in da se govori, da bo morda celo Irenina mati, holandska kraljica Julijana, odstopila? Da bi to mogli nekoliko razumeti, je treba poznati nekaj zgodovine, zlasti pa oko-

liščine, v katerih je nastala sedanja vladarska dinastija in pa država sama. 24-letna princesa Irena je potomka družine, ki je nekako pred 400 leti bila na čelu srdirtega boja proti tujemu zavojalcu. Bil je to boj za osvoboditev in za doseg neodvisnosti. Državne in narodne. A tudi verske. V tisti dobi so bili verski boji po vseh evropskih deželah. Oblistiteljni plemiči in vladarji so s pretvezo preganjanja krivovercev zatirali cele narode in osvajali tuje dežele in tam ropali. In tako je bilo tudi v tej deželi.

A sovražnik, proti kateremu so se Nizozemci morali tako zagrizeno bojevati in ki je po vsej deželi sejal smrt in preival kri, so bili Španci. Katoliška Španija pod Filipom II., ki je hotela za vsako ceno zavojevati Holandsko, je na najboljši krut in surov način preganjala domoljube, ki so si prizadevali pregnati zemlje lačnega tujca iz svoje domovine.

Španci pa so poleg domoljubov preganjali tudi krivoverce, holandske kalvince. Na Holandskem je bilo takrat le malo katoličanov. Vsi pa so se pridružili španskim zavojalcem in jim pomagali preganjati in mučiti svoje rojake. Španski inkvizitorji so si takrat dali duška in si izmišljali najstrašnejše muke in trpinčili nizozemske rodoljube tako, da tega še danes niso pozabili. Toda kalvinci so bili prav tako zagrizeni, posebno pa nad vse vztrajni v svojem odporu. Dandanes se nam bodo morda zdeli nekoliko smešni verski boji, ki jih je bilo v tedanjih časih po vseh deželah vedno dosti. Holandski prote-

stanti so bili enako zagrizeni in neodoljivi v boju proti svojim verskim nasprotnikom. Vendar pa je treba priznati, da so bili v tem primeru na strani pravice. Saj so vendar branili svojo domovino pred tujim zavojalcem.

In leta 1592 se je nizozemskim kalvincem — rodoljubom pridružil nemški plemič Julij Nassauski, princ Oranški. Bil je vitez, ki je iskal vojnih dogodivščin, ker je bil brez posesti. Zatrjeval je, da je vnet kalvinec, kar pa je morda bila le kalkulacija. Vsekakor se je bojeval proti Špancem tako hrabro in se je pri tem tako dobro izkazal, da so ga kaj kmalu proglasili za poveljnika. Ko pa so sovražnika pregnali iz dežele, je postal «stadhouder», kar je skoraj vladar.

Potomci tega Julija Oranškega so bili vsi po vrsti «stadhouderji» na Nizozemskem, vse do Napoleona. Po Napoleonovem porazu pri Waterlooju pa je bilo na današnjem kongresu odločeno, da postane Holandija kraljevina, a vladali ji bodo kralji iz rodbine Nassauske-Oranške. Takrat so, seveda, bili v deželi v ogromni večini protestanti. Katoličani so bili prav neznatna manjšina. Zaradi tega jih ni nihče preganjal. Od takrat pa se je razmerje med obojimi precej spremenilo. Sedaj je protestantov 42%, katoličanov pa 38%.

Nizozemci so pravzaprav kaj čudni ljudje. Zelo močno je pri njih razvit čut ugovarjanja. A holandski kalvinci so znani tudi po tem, da nad vse radi razpravljajo o verski vprašanjih in čez vse cenijo svobodno odločitev. Zanimiv in značilen je pogovor,

ki meni o njih takole: «En Holanec — teolog, dva Holandca — Cerkev, trije pa — verski razkol.» In verjetno je v tem pogovoru, kot pri vsakem drugem, nekaj resnice.

Res je čudna dežela Holandska. Vse polno nasprotij, vsaj na prvi pogled. Znana je po tem, da Holandski nadvse ljubijo svobodo, a jo privoščejo tudi drugim. K njim so se zatekali preganjanci in begunci od vsepovsod. A Holandsci so vse zelo gostoljubno sprejeli in jim nudili varno zavetje. Ko so za vlade Izabele pribežali na Holandsko preganjani španski Judje, so tam dobili varno zatočišče. Prav tako so se zatekali v to deželo protestanti in krivoverci. Preganjani v raznih katoliških deželah, ter svobodni-sleci, ki so morali zapustiti domovino, v kateri so absolutistični vladarji zatirali sicer herno svobodo, a prav tako so bili na Holandskem sprejeti katoličani, ki so pribežali iz protestantskih dežel.

Značilno za miselnost Nizozemcev in za razmere v njih

deželi je tudi velik odstotek oseb, ki so brez vere. Celih 17% jih je. V latinskih državah je pač malo takih, ki bi si upali izjaviti se za brezverce. A drugod? Najbrž tudi ne mnogo več.

Ko vse to vemo, nam bo morda le razumljivo, zakaj je vest o prestopu princese Irene in zlasti o njeni zaroki s španskim princem, tako močno razburila Holandce. Večini meni, da je pač hči njih kraljice poteptala ideale, za katere so se bojevali njih predniki, zlasti začetnik kraljeve dinastije.

Zadevo je, seveda, obravnaval tudi parlament in tam so se slišali tudi glasovi, ki so zahtevali kraljičin odstop.

Res je, da princesa Irena ni prestolonaslednica, ker je pred njo še njena starejša sestra Beatrice. Vendar pa je Irena takoj za njo. Morda pa je to le začetek, ki bo pokazal na to, da so se podobne skrbi dandanes že močno prevečele. Soglasna bo tudi pri njih prevladala zdrav pamet.

Mrve in drobiž

★ Bela vrana je hotelski vratar, ki ne sprejme napitnine. In prav to zatrjuje Nelson Kim, čiš deluje v 32 letih, ko je vratar v hotelu, ni sprejel niti centa napitnine. Kaj bi mu smeli verjeti?

★ Posebne vrste rekord pa je dosegla neka majhna kavarana v New Orleansu, ki deluje že 82 let in je bila vsa ta leta odprta podnevi in ponoči. Če ne bi bilo zaradi vremena, ne bi ta lokal potreboval niti vrat.

★ Na loteriji lahko vsakdo zadene. Mora pa staviti prave številke, seveda. A to je pravzaprav najtežje. Mnogi izberejo za to kakke druge številke, nekateri pa jih napišejo kar na slepo. Nekki delavec v Nici pa je pustil, da mu je njegova sraka, ki je bila pri njem udomečena, izvlekla številke. Najprej je napisal na listke 25 števil. Nato je listke vrgel v škatlo in posadil k njej svojo srako. Brž je ptica jela s kljunom pobirati iz škatle listke. Ko je izvlekla tri, je škatlo spravi. Vse tri so bile v soboto izrezane. Mozakar je zadel okoli 5 milijonov v našem denarju. To si velja zapomniti!

★ O generalnem tajniku Združenih narodov je znano, da je zelo duhovit, da zna vedno najti pravo primero za kaj zelo resen mednarodni problem. Ko se je nedavno vrátil z obiska v nekaterih afriških državah, je rekel novinarjem, ki so ga, kot je navada, vprašali, kaj je pravzaprav najhujše, kar tare mlade afriške države: «Sedanje obdobje me močno spominja na tisti čas pri otroku, ko dobiva prve zobke. Vendar pa gledam na prihodnost Afrike z velikim optimizmom.»

★ H emofilija je zares huda krvna bolezen. Do sedaj še niso našli proti njej leka. Vse moške poskuse so že napravili in najrazličnejša zdravila so preizkusili, toda zaman. Sedaj pa se čuje, da bodo blizu mesta Hiltersuma na Holandskem se letos sezidali bolnišnico, oziroma kliniko, v kateri se bodo zdravili bolniki, ki bolujejo za hemofilijo. To bo prva klinika te vrste na svetu.

★ S koro povsod po svetu je prepovedano «vzgajati» otroke s sibo. A včasih se zdi, da pri nekaterih otrocih ne gre drugače. To so ugotovili tudi na Angielskem. Zato so z zakonom zopet dovolili rabi sibo, kadar je očitno, da je ne gre drugače. Vendar pa zakon omejuje tudi velikost sibe: največ 90 cm dolge se smejo rabiti v ta namen. Seveda so se ponekod kar brž poslužili tega «vzgojnega» privočka, ki se razmnožuje zakon. Vendar pa so tudi mnogi šolniki, ki se s tem ne strinjajo, in pravijo, da je palica za drevo in ne za vzgajanje. Siba je tudi tako rekoč vzgojiteljva «linija najmanjšega napora!»

★ Gospa Evelina Schwarz, je prietna ženska, je šla pred kratkim blizu Kempena na južnem Bavarskem mirno svoje pot. Spremljal jo je njen mali psiček, ki je veselo skakljal okrog nje. Nenadoma na gospe Schwarzovi na posedeneli poti spodrsne in pada. Psiček brž priteče k svoji gospodarici, ko pa je opazil, da se ne gane, nekaj časa laja, da bi jo morda tako prebudil in jo pripravil do tega, da bi vstala in šla dalje. Ko vse njevovo lajanje ni nič pomagalo, je stekel po poti, ki je vodila tik ob železniški progi. Ves čas pa je na prav nenavadnem način molal. To čudno obnašanje muga psička je opazil stotrojvodni vlak, ki je takrat vozil mimo. Ustavil je vlak, ko je ugledal na poti ležajočo žensko. Fonesri cenko so vzdignili in jo odpeljali do bližnje ambulante. Se ni bilo nič posebno hudega, vendar pa bi gospa Evelina prago tovo zmurnila, če bi se kaj časa ležala v snegu tam na poti.

★ P o večini nam kažejo smešnice v raznih oblikah, kako nevesta vsa obupana čaka pred poročnim uradom na ženina, ki je zadržal hip izginil neznan kam. V norveškem mestu Friederikstundu pa se je nekaj podobnega pripetilo ženinu. Ob doloceni uri je šel Olaf Johansson ves vesel in lepo opravljen s prijateljem k poročnemu uradu. Tam sta čakala, da pride Oloava nevesta Ker pa ljubijene deklice še srecel po uri, ki je bila dolocena za poroko, ni bilo od nikoder je postajal ženin vedno bolj nestrpen. Nazadnje za je jelo že prav resno skrbeti. Tedaj pa pristopi k ženinu poštni sel, ki je prišel tja z motornim kolesom in mu izroči brozavko, ko se spoznal, da je on pravi. V brozavki mu je sporočila njegova «ubljena» nevesta, da naj je ne čaka, ker — se je prav to jutro poročila z drugim in drugje...

★ V lekarnah je moč kupiti vsake vrste zdravila za različnejše bolezni. Najbolj so pripravna zdravila v tabletah. Toda najdejo se tudi sleparji, ki ponujajo lahkovernim ljudem tablete «pod roko», ki za gotovo pomagajo, proti temu in za ono... Toda tako debele menda pa še ni bilo, kot si jo je izmišljala neka ženska v Londonu, ki je prodajala tablete «zoper ločitev». In so se našli ljudje, ki so si verjeli, ji naselili in bili prepričani da so napravili dober posej, ko so kupili od nje tiste kročice.

★ S tandard posameznika ali pa vsega naroda se ocenjuje poleg drugega tudi po njegovem stanovanju. Kako naj bi sodili o standardu Angležev ali pa vsaj o delu tega bogatega naroda, ko beremo v časopisu «Daily News», da je več kot 700 000 oseb, ki prebivajo in tudi spijo v opučenih železniških vagonih!

Princesa Irena

MASTROIANNIJEVI RAZGOVORI Z MILLERJEM

Drama o pisatelju in Marilyn tudi na rimskem odru?

Znani filmski igralec Marcello Mastroianni je odpotoval v New York, kjer se razgovarja s pisateljem Arthurjem Millerjem o možnosti, da bi igrali tudi v Rimu zadnjo njegovo dramo «After the Fall» («Po padcu»). To dramo igrajo sedaj z velikim uspehom v nekem gledališču v Greenwich Villagen, znani newyorški bohemska četrti. Drama je pretežno avtobiografska in obravnava Millerjevo življenje z Marilyn Monroe ter je zato naletela po eni strani na veliko zgražanje, po drugi pa na navdušen sprejem. Igro je režiral Elia Kazan, slavni filmski režiser. Zato je malo gledališče v Greenwich Villagen vedno natrpano. Pri režiji je sodeloval sam avtor in igralka, ki nastopa v vlogi Marilyn, je celo v glasu in kretnjah podobna slavni umrlji igralki. Zato so mnogi Američani Millerju to še bolj zamerili. Seveda je Miller imenoval osebe v dramu z drugimi imeni in jim tudi prisodil druge poklice, toda vsem je jasno, da je Miller prikazal v dramu samega sebe in Marilyn.

Moško vlogo igra ameriški igralec Jason Robards ml. V Rimu pa hoče nastopiti v njej Mastroianni, kateremu so dejali, da je zelo težka in naporna, saj mora ostati protagonist nad tri ure na odru z enim edinim presledkom. Na to je Mastroianni odgovoril: «Prav, ne ostajam rad odsoten z odra več kakor kako minuto.»

V dramu je Miller mimgrede prikazal tudi življenje s svojo prvo in s sedanjo tretjo ženo. Ta je po poklicu fotografinja in je tudi posnela sa tisk razne prizore s premiere.

Odkritje starinskih grobov v Tarentu

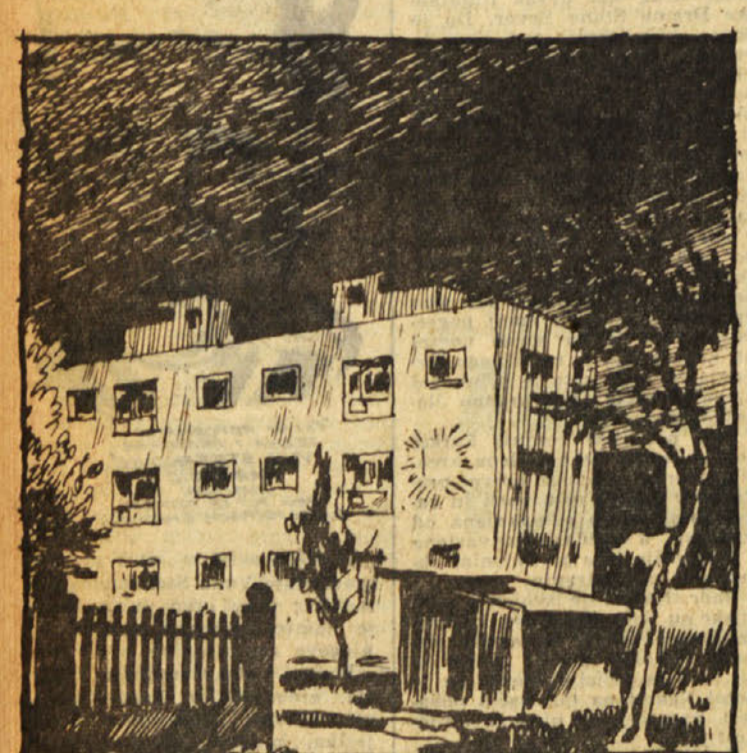
V Tarentu zidajo novo občinsko palačo, ki bo stala na Trgu Marconi. Ko so kopali zanjo temelje, so našli na dva antična grobova. Nekot je bil na tem mestu kapucinski samostan. Zdi se, da sta grobova iz 3. ali 4. stoletja pred našim štetjem.

Veljaven od 16. do 22. februarja

Horoskop section with zodiac signs and their characteristics. Includes signs like OVEN, LEV, STRELEC, KOZOROG, DEVICA, TEHTNICA, DVOJKA, RAK, and SKORPIJON with brief descriptions of their traits.

Storževe pustolovščine

Mesto je pokrivala neprodirna tema. Okna stanovanj so bila temna, ljudje so spali. Ura je pravkar odbila prvo jutranjo uro, ko se je v tretjem nadstropju novega bloka pri avtobusni postaji nenadoma razsvetlilo okno. Kaj se je zgodilo? Trinajstletni deček, pegast po obrazu in s prifkrjenim noskom, je sedel za mizo in se sklanjal nad list papirja. Z levo roko je podpiral glavo in napeto premišljal.

Me bo odkrila? Mi bo uspel beg? Je hipoma pomislil. Potem se je nasmehnil, zmignil z ramo in z velikimi tiskanimi črkami napisal na list: MAMICA, GREM Z OCKOM, NE SKRBI ZAME, POLJUBLJA TE STORŽEK. Sporočilo je še enkrat pazljivo prebral in ga položil na mizo. Z mize je vzel že prej pripravljeni kovček in se z dolgim pogledom poslovil od predmetov, ki so mu od rojstva delovali.

se sam ni bil povsem prepričan, če jih bo še kdaj videl. In to upravičeno, kajti čakalo ga je dolgo in naporno potovanje. Potem le previdno, da ja ne bi zbudil mamice, odšel. Do železniške postaje ni imel daleč. Stopal je po prstih in se vsakih nekaj korakov obrnil ter pogledal v domača okna. Srce mu je burno utripalo in pot mu je, hladu navkljub, drsel po razgretem celu.

Na srečo mamica ni opazila njegovega bega, tako je vsaj sodil, ker je okno njegove sobe ostalo temno. Pred blegajno na postaji se je postavil v vrsto in nemirno čakal, da pride do okenca. Ko se mu je po precej dolgem čakanju le nasmehnila sreča, je kupil karto do najbližje obmorske luke. Pripunkna prodajalka mu je pojasnila, da odpelje vlak že čez slabih deset minut.

Zaplemba knjige zaradi «opolzkosti»

Skupina angleških poslancev vseh treh strank je vložila v parlamentu interpelacijo, v kateri oboja nedavno razsodbo sodišča, ki pravi, da je roman iz 18. stoletja, «Fanny Hill» imenovan, opolzke. Poslanci, ki jih vodi laburist Tom Driberg, so pozvali glavnega državnega pravdnika sira Johna Hobsona, naj poskrbi, da ne bodo več sodno pre-

REBUS puzzle with letters and symbols.

VZ NAŠIH KRAJTEV

TEDEN

Stavkovni val, ki se širi po vsej državi, je v minulem tednu s svojo silo zajel tudi naše področje, stavkam vsedravnega značaja pa se je pridružila še vrsta stavk lokalnega značaja, tako da praktično ni bilo dneva, da ne bi stavkala vsaj ena kategorija. Tako se je v ponedeljek začela tridnevna stavka zdravnikov v bolnišnicah, ki je trajala do srede. Od nedelje zjutraj do torka je bila popolna stavka uslužbencev zasebnih avtobusnih podjetij. V torek se je začela stavka kemičnih delavcev, ki je trajala 48 ur, v ponedeljek pa so stavkali tudi delavci v podjetju Atlas. V sredo se je začela stavka v tovarni Orion, ponovno pa se je zaostri tudi spor glede 330 delavcev CRDA iz Tržiča, tako da je v četrtek prišlo do solidarnosti stavke z njimi v vseh obratih CRDA v Trzinu in v Trzinu z demonstracijav stavkajočih pred ravnateljstvom CRDA. V petek so stavkali uslužbenci openskega tramvaja, vmes pa je bilo še nekaj manjših stavk. Stavkali so celo uslužbenci RAI-TV: za prihodnji teden pa so napovedane že nove stavke.

Na upravnem področju so bili storjeni prvi koraki za začetek ponovnega rednega delovanja občinskega in pokrajinskega sveta po uveljavitvi protitežnega centra in po reorganizaciji odborov v tem smislu. Tako je na torkovi seji občinskega odbora župan dr. Franzl izročil novim odborom pooblastila, nakar je občinski odbor sklenil, da bo prvi seja občinskega sveta 24. lina. V ponedeljek se je sestal tudi pokrajinski odbor, ki je med drugim sklenil, da bo seja redkrajinskega sveta v torek 18. t.m.

V petek se je sestaj tudi reorganizacijski odbor, ki je irenovoval nove odborne občinske področne ustanove in odobril načrt za javna dela v okviru gospodarskega načrta za l. 1964-65. Govorili so tudi o delih v okviru SELAD o izboljšanju javne razsvetljave, o poravnavi cest itd.

V minulem tednu so se upesno zaključila pogajanja za izpust českoslovaškega blaga iz tržaško pristanišča Pogajanja so bila sicer težavna, vendar so českoslovaški in tržaški predstavniki v torek podpisali sporazum, ki predvideva promet 400 tisoč ton blaga letno. Pri tem so z obeh strani izrazili željo, da bi bila ta kvota presežena. Takoj po podpisu tega sporazuma pa so se začela med zastopniki železniških in zveznih avstrijskih, čeških in tržaških predstavnikov o železniških tarifah za prevoz českoslovaškega blaga. Tuja ta pogajanja so privedla do sporazuma kompromisnega značaja. Podpisali so ga v petek.

Na tiskovni konferenci porajinskega zdravnika je bilo sporočeno, da se bo s 1. marcem začelo brezplačno celjenje otrok od starosti 3 mesecev do 5 let z živim «Sabinom» cepivom proti otroški parali.

Kulturni in prosvetnih prireditelj tokrat ni bilo posebej, pa na je bilo precej živahna zaradi pusta pri čemer so se spet postavili Boljuncu in Trzicu za tržaško mesto izstrelili svoj «Boljunc III».

Cepivo je pretekli teden tudi na Gorškem potekel v znamenju pusta in pustnih prireditev, smo imeli tudi druge rešne dogodke.

Med te spada nedvomno o tvoritev novih prosvetnih prostorov, ki si jih je prosvetno društvo «Brški grič» iz Steverljana uredilo na Valeršiču v prostorih bivše osnovne šole. K otvoritvi hiše osnovne šole. Je la v nedeljo popoldne in zvečer, prišlo lepo število gostov, med njimi tudi ljudje iz Gorice in drugih krajev, ki so do kraja napolnili prosvetno dvorano. Gostje so vsi prišotne je pozdravil odbornik društva Saverij Rožič, ki je poudaril velika prizadevanja domačinov, da so si lahko uredili nov primernejši sedež, kjer bodo lahko prirejali predavanja in tudi druge večje prireditve. Domačine je v svojem govoru pozadevanje tudi podpredsednik SPZ Vid Primožič. Stledil je

Natečajji za izboljšanje hlevov bodo učinkoviti, ko bo rešeno vprašanje odkupne cene mleka

Nagrajeni kmetje, ki so se udeležili natečaja za izboljšanje hlevov in natečaja za izboljšanje kokošereje - Nekaj pripomb

Nagrajeni kmetje skupno s strokovnjakom Tagliaferrom, dr. Bašo, tajnikoma KZ in ZMP ter ravnateljem «Rinascita agricola»

Kakor smo že poročali, je bilo v ponedeljek na sedežu Kmetijskega nadzorništvaja, Trstu razdeljevanje nagrad kmetovalcem, ki so se udeležili pokrajinskega natečaja za izboljšanje hlevov in tehničnih naprav za živinorejo ter natečaja za izboljšanje kokošereje. Razen nagrajencev in strokovnjakov Kmetijskega nadzorništvaja so bili prisotni ravnatelj urada za kmetijstvo pri vladenep generalnem komisarjatu dr. Zatta, pokrajinski odbornik Corberi, tajnika Kmečke zveze in zveze malih posestnikov itd.

NA NATEČAJU ZA IZBOLJSANJE KOKOŠEREJE so bili nagrajeni: **Karel Cok** - Lobjanec 236 (I. - 90.000), **Angel Grgič** - Padriče 47 (II. - 60 tisoč lir), **Albert Peric** - Salež 27 (II. - 60.000), **Oskar Kraljič** - Prebenez 73 (II. - 60.000), **Alojz Skrk** - Praprot 20 (II. - 60.000), **Josip Skrk** - Salež 61 (II. 60.000), **Ivan Ukmar** - Prosek 45 (II. - 60.000), **Luigi De Pasquale** - Opčine (III. - 45.000), **Ugo Ziani** - Trst Ul. C. Rossi 32 (III. - 45.000), **Ivan Obad** - Salež 14 (4. - 30.000), **Karmela Zabin por. Mariani** - Prebenez 93 (4. - 30.000).

zažnost hlevov za zdravstveno stanje živine ter nalogo centrov za selekcijo in nakup zdravih krav, le mimogrede pa je omenil vprašanje odkupne cene mleka. Ko je govoril o splošnem stanju kmetijstva na Tržaškem in o cenah kmečkih pridelkov, je po našem mnenju nekoliko pretiral in nalival primere, ki za solšno ocsnitev ne pridejo v poštev. Res je, da zaradi bližine mesta naši kmetje laže prodajajo svoje pridelke, toda - vino po 400 lir, jajca po 30 lir, radič po 1800 lir? Niti z besedico ni omenil razlaševanja zemlje za nenastitno industrijsko pristanisce.

Obvestila Kmečke zveze

Tajništvi KZ in ZMP vabita kmetje, ki so prrijavili pridelke vlna, naj pridejo za zavedna vidanja med uradnimi urami na sedež v Ul. Geppa 9.

Dvolastniki naj napravijo vzo no dovoljenje za svoje pridelke, ki jih imajo na posevstvih onstran meje.

Obvestilo kmetovalcem

Vsako prvo in tretjo soboto v mesecu je od 9. do 10. ure na sedežu kmetijskega nadzorništvaja v Trstu na zasoplogo kmetom in kokošerejem specializirani veterinar znooproflaktičnega zavoda iz Vidna za diagnozo in nasvete glede boleznj perutnine.

SLOVO OD PUSTA V Boljuncu so ga izstrelili v Padričah so ga balzamirali

Pustne prireditve so bile, kot vsako leto, v mestu in na podeželju. Na pepelnico sredo pa je bilo slovo od pusta bolj množično v Skednju in v Boljuncu. V Skednju so ga po stari navadi sežgali, v Boljuncu pa izstrelili v vesolje ob prisotnosti velikega števila domačinov in meščanov, katerim so brezplačno postregli z vinom, polenovko, polento in repo

V Padričah so se reveža usmili. Na mrtvaškem odrju je ležal ves dan pred gostino. V žalnem sprevodu so ga ob mraku nesli po vasi, nato pa so ga «balzamirali», da se bo ohranil do prihodnjega leta

IZ RICMANJ

IVAN KOMAR

gova mati. Kmalu nato pa mu je umrla še mati in Ivan si je poiskal ženo Marijo v Povznanah pri Materiji, ki je kot prava mati skrbelja za moža, otroke in kmetijo. Otroci so dorasli in je vse kazalo na dobro, toda prišla je druga vojna. Sin Pepi je moral k vojakom in je umri no vojni kot invalid zaradi posledic vojne, pred njim pa se je smrtno ponesrečil sin Mario. Vse to ga je hudo prizadelo, a ga ni strlo.

Pred desetimi leti je stopil v pokoj in je se bolj obdeloval svoje njive in vinograde, dokler je mogel. Pred dvem leti in so ga ma je začela puzi v tržaško bolnišnico, kjer se je zaključila njegova življenjska pot, ki je bila posuta s trnjem in pelinom. Zapustil je ženo Marijo, sina Ivana, ki je poročen in živi doma, ter hčerko Marijo, ki je poročena v Ostalji. Od njegovih bratov je ostal še Mirko, ki si sorodnikov se je pogreba udeležilo lepo število domačinov in ljudi iz sosednjih krajev, ki so pokopnega Ivana zelo cenili in ga imeli radi.

Ivan Komar, po domače «Brezov», se je rodil 5.10.1888 in je bil najstarejši od petih bratov. Oče mu je umrl leta 1910. Najprej je delal na domači kmetiji, nato pa se je zaposlil v rafineriji še pred začetkom prve svetovne vojne. Moral je v vojsko in so ga poslali na rusko fronto, kjer je bil dvakrat ranjen. Padel je v ujetništvo in preživel oktobrsko revolucijo. V Rusiji je spoznal svojo bodočo ženo Katarino, s katero se je vrnil v rojstni kraj leta 1921. Imela sta štiri otroke (tri fante in eno hčerko). Spet se je leta 1925 zaposlil v rafineriji in garal, da bi preživel družino. Zena mu je umrla leta 1933 in mu zapustila nedorasle otroke, za katere je skrbelja nje-

O poteku svečanosti smo že pisali, vendar moramo še nekaj pripomniti. Predvsem pomembno izražamo svoje nezadovoljstvo, da ni nihče od tej prilike spregovoril niti besedice v slovenscini, čeprav so vsi udeleženci, razen dveh, Slovenci. Pobude za nagrajevanje najboljših kmetov vpravljamo, ker na ta način dobijo priznanje kmetje, ki vlagajo svoje svoje sile in skrb za napredk kmetijstva, kar je v spodbudo tudi drugim kmetom, toda nikakor ne moremo mimo ugotovitve, da na kmetijskem nadzorništvu v Trstu žal ne upoštevajo dejstva, da so kmetje na Tržaškem v ogromni večini Slovenci. Zdi drugace kot «Visogliano».

Na prvi natečaj so torej podelili skupno 1.950.000 lir nagrad, za drugi pa 600.000 lir. Nagrajenci so dobili denarne nagrade in diplome.

Kaj naj bi bila ta naselebnina v svoji preteklosti drugo kot kmečka? Zrasla je na zemljiški posesti devinskih plemičev, obrazložil je namen natečaje in navedel podatke o vseh dosedanjih prispevkih, poudaril

Nedavno smo opisali Sestjan. To naselje je v primerjavi s sosednjimi vasi najmlajše. Njegov razvoj je tesno povezan z našo vasjo, rekli bi nekakšen njen privesek, čeprav kaže današnja stvarnost nasprotno sliko. Količakj ostro oko more iztakniti, da sega nastanek Vižovelj nekake v dobo nastanka nekaterih sosednjih vasi - tja v 16. stoletje.

A ime Vižovlje? O tem ne vemo nič določenega. Na pa dvoma, da je to ime pristno slovensko, kot vsa imena s končnico «ovlje», kot n.p.r. Cerovlje, Vrhovlje itd. Vižovlje pa ima, sodimo, izvedo z glagolom videti. Od tod je lep razgled, zlasti proti devinski obali in gradu, od katerega so bile orovne Vižovlje v vsem odvisne. Italijani niso mogli tega imena prevesti drugace kot «Visogliano».

Naj mu bo lahka domača zemlja: ženi, sinu, hčerki, bratu in vsem sorodnikom pa izraze našega globokega sožalja.

NAŠE KRAŠKE VASI

VIŽOVLJE nekdanj in danes

Vas je nastala v 16. stoletju - Leta 1944 so tudi Vižovlje gorele

truda, da si tega v današnjih življenjskih pogojih ne moremo predstavljati. Iz prvotnih nekaj naseljencev se je naselje počasi večalo z novimi kmečkimi družinami in konec minulega stoletja je bilo njih število 14. Živinoreja je bila glavni vir njihovih dohodkov. Na skupnih in za tako majhno vas dovolj razsežnih pašnikih med devinsko, nabrežinsko, slivensko, mavhinjsko in cerovsko srenjo se je paslo nekaj desetletij jih je bilo okrog 80, saj jih je en sam gospodar (Klarč) redil do 12. Danes je v vseh naših hlevih 25 glav. Obdelana zemlja, skromna po površini in rodovitnosti ter izpostavljena suši, je služila občajnim poljščinam, predvsem žitaricam. Močno je bilo zastopano sadjarstvo: gojili so mnogo češenj, breskev, češpelj, mandljev, orehov in fig. Pridelki mandljev in orehov je bil razmeroma zelo velik in je dal letno znaten skupček. V vasi je bila torkilja za stiskanje oljk, saj so gojili dosti oljk. Za vi-

narstvo je preostalo malo zemlje, vendar je bil ta pridelek pred prvo svetovno vojno okrog 140 hl, saj je en sam gospodar (Gabrovec, po naše Sočev) pridelal nad 40 hl. Danes je tega pridelka le kakšna četrtina nekdanje količine. Različni dogodki so posegli v starostitje in ga premikali v novo smer. Na to so vplivale francoska zasedba (l. 1809-1812), južna železnica (zgrajena pred okrog 100 leti) in razvoj kamnoštevja. V Sestjanu so za časa Francozov začeli lomiti kamene za naraščajoči Trst. To se je zgodilo tudi konec prejšnjega in v začetku tega stoletja. Prišla je semkaj delovna sila iz raznih krajev. V vasi se je pojavila gostina, in to v hiši, kjer je še danes gostina Blazina.

Blazina je kupil to hišo od nekega Gabrovca. Še gre o njem glas, da je bil to mož posebne vrste. Po utnem izročilu naj bi bil zbežal iz semenišča, kjer se je naučil brvati iz trnih bukav. Ko so ga Francozi lovili na vojašično, jim je zbežal proti morju, in ko ni mogel nazaj, je skočil v morje in plaval. Birči pa so pravili - da bi se opravičili -, da je začel hoditi po vodi in ga zaradi tega niso mogli ujeti. Mož je s svojo prbrisanostjo tako obogatel, da je imel zlat vozček, ki je držal hleb kruha. Z raznimi coprnjami je izvažil iz vrazvevirjev, ki jih je bilo takrat mnogo in jih je nekaj še danes prirnemo nagrado.

Motiv iz Vižovelj

bo naše borbe proti nacifastičnim osvajačem. Tedaj je našo vas požrl njihov plamen; Dachau pa je zahteval se krvni davek dveh žrtov. Tudi bo še dolgo ostalo v spominu ime Kettner, ime Hitlerjevega gestapovca in zakletega zasledovalca naših svobodoželjnih borcev in bork. Pri nas je imel svoj «glavni stan» in še kaj za svojo zabavo in naslade. Tukaj je odločal o usodi naših ljudi.

Stare Vižovlje - tu so stari priimki: Furlan, Gabrovec, Klarč, Legiša, Pipan, Zužek - še obstajajo, a starih razmer v vasi ni več. Še dva gospodarja imata «kmečko žilico», a eden je po rodu iz Medje vasi. Vas ima delavski značaj; nekdanj je bilo delovišče v nabrežinskih kamnolomih, danes pa je tu tam. Naša zemlja med železnico in državno cesto Trst-Trbiž se spreminja v stavbišča. Tudi naša vas (16 stevilk) je narasla proti Mavhinjam za 9, proti Slivnemu pa za 3 stevilke. V vasi sta dve gostilni. Okolje Vižovelj ne nudi kakih posebnosti, pač pa precej miru, razgleda in dobrega zraka, kar izletniki in turisti zelo cenijo.

L. 1910 je vas dobila železniško postajališče, kar je takratno obćino Mavhinje stalo 14.000 kron. Na dan otvoritve je bila posebna slavnost; železniško o sebe vsakega osebnega vlaka je dobilo po liter vina in virzinko. Postajališče je služilo naraščajočim potrebam Vižovelj, Sestjana, Cerovelj in Mavhini. Datum 16.8.1944 spada v do-

Skupina naših rojakov iz ronške občine, ki je bila na skupni večerji

PHILIPS več vrednosti vašemu denarju

To je našetvrdke

gospodinjaki stroji-radio-TV

KNEZ VALTER NABREŽINA

Tel. 20.123 Za izvoz poseben popust

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Tekmovanje Kandahar v Garmisch-Partenkirchenu

Jean-Claude Killy in Jeane Saubert zmagovalca v veleslalomu in slalomu

Marielle Goitschelle druga - Dober plasma Pie Rive in Giustine Demetz

Table with 2 columns: Name and Time. Lists results for Garmisch-Partenkirchen slalom and veleslalom.

Potrjeni svetovni rekordi

LONDON, 15. — Šest dosežkov ameriških in pet dosežkov sovjetskih atletov je med 22 svetovnimi rekordi, ki so bili doseženi 1963 in jih je danes potrdila Mednarodna lakoatletična zveza.

PRIJATELJSKI NOGOMET Danes popoldne v Nabrežini Primorje-Sovodnje

Danes, v nedeljo bo ob 15. uri na nabrežinskem igrišču zanimivo prijateljsko nogometno srečanje med mladinskima enajstoricama proseškega Primorja in Sovodnje.

ODBOJKARSKA B LIGA Danes dopoldne bo v telovadnici šole pri Sv. Soboti (Ul. Zandonai) ob 10.45 tekma BOR-PIACENZA

ŠZ BOR ATLETIKA

Na krosu, ki bo danes 15. t. m. na Opčinah bodo nastopili naslednji atleti: Košta Aleksander, Košta Boris, Pahar Milan, Petaros Stojan, Okretič Teodor, Sancin Stojan, Koren Uroš, Svab Dušan, Cesar Vojko, Furlanič Ivan, Križman Bruno, Gombač Boris.

Najtanjša ura, kar jih je - milimetrska - SUPER ŠVICARSKÉ MARKE

SUPER THIN LUIS D'OR

SPLOŠNA PLOVBA - PIRAN

zdržuje z modernimi tovorno - potniškimi ladjami redno progo Jadran - Južna Amerika - via Zahodna Afrika (Rijeka - Split - Napoli - Genova - Marseille - Casablanca - Dakar - Conakry - Takoradi - Tema - Rio de Janeiro - Santos - Montevideo - Buenos Aires). Redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo - Indonezijo - Japonsko - ZDA - Zahodna afriška obala - sredozemske luke)

Pri MADALOSSO

v Trstu, Ul. Torrebianca, vogal XXX Oktobre dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZICE žimnice - originalne PERMAFLEX - Cene ugodne

HOTEL "SLON"

LJUBLJANA - Titova 10, tel. 20-644, 20-645 (Jugoslavija) Opazujemo spoštovano javnost na naše usluge, ki jih nudimo v kletni restavraciji, kjer si lahko posežete s hladnimi in toplimi malicami, kosilom in večerjo iz domačih specialitet po zelo pristopnih cenah.

HOTEL "TURIST"

LJUBLJANA, Dalmatinova 13, tel. 37-110 Hotel "TURIST" se priporoča cen. gostom za obisk v sodobno urejenih hotelskih sobah in restavraciji, ki ima priznano mednarodno kuhinjo in domače specialitete. Cenjene goste vabimo, da obiščejo tudi naš obrat RESTAVRACIJE "ZLATOROG", ki nudi predvsem specialitete iz divjadi in obrat "DALMACIJA", ki nudi ribe pripravljene na vse načine.

Nones prvak v teku na 15 km

ALPE DI SIUSI (Bozen), 15. — V teku na 15 km za italijansko prvenstvo je zmagal Franco Nones, član kluba Fiamme Gialle iz Predazza.

Italija-Turčija 11. III. v Bergamu

RIM, 15. — Tiskovni urad FIGC je sporočil, da bo tekma med Italijo in Turčijo (kvalifikacija za olimpijski turnir) v sredo 11. marca 1964 na občinskem stadionu v Bergamu.

ZRUŠEN ŠLIBARJEV REKORD

Čeh Motejlek skočil 142 m na skakalnici v Oberstdorfu

Drugi dan je zmagal Sjoeborg, ki vodi tudi v skupni oceni Odlično mesto Italijanov Aimonija in Zandanela

OBERSTDORF, 15. — Nov svetovni rekord v smučarskih skokih je postavil na mamutski skakalnici v Oberstdorfu Čeh Dalibor Motejlek. S smučmi je zaplaval 142 metrov daleč ter tako za 1 m prekosil Slovenca Jožeta Šlibarja, ki je 24. februarja 1961 postavil s 141 m rekord. Sicer je tega že večera izenačil Šved Kjell Sjoeborg.

Table with 2 columns: Name and Points. Lists results for the ski jump competition.

Ortiz še prvak

MANILA, 15. — Portorikan Carlos Ortiz je ohranil naslov svetovnega prvaka lahke kategorije v dvoboju s Filipincem Gabrielom «Flashom» Elordom.

BERLIN, 15. — F.C. Kobla je potrdil površino tekmo z Romo za 5. marec. Tekma je v okviru četrtfinala za pokal veselemjskih mest. V Rimu je zmagala Roma s 3:1. Moštvo, ki bo zmagalo, bo igralo s Saragozo.

PARIZ, 15. — V finalu mednarodnega teniškega prvenstva Francije na pokritih igriščih sta Francoza Beust in Contet premagala dvojico Pilet - Pilet (Francija-Jugoslavija) s 3:7, 6:4, 6:2, 6:3.

AVTO FORD ZASTONJ ZA VAŠE MNENJE

VELIKI VSEDRŽAVNI NAGRADNI NATEČAJ, KI GA RAZPISUJE FORD ISTOČASNO S ŠIROKO ANKETO O TRŽIŠČU IN KI VAM OMOGOČA, DA DOBITE ENEGA OD TEH-LE AVTOMOBILOV

Advertisement for Ford cars. Lists models like ANGLIA, TAUNUS, CORTINA, CORSAIR, ZODIAC with their specifications and prices.

Zastopnik FORD za Trst dr. ing. Bruno Sergas

TRST, RAZSTAVNI SALON AUTOMARE V. S. FRANCESCO 60 V. G. GALLINA 3 CAMPO MARZIO (Nebotičnik) TEL. 61686 - 35958 (Prehod) TEL. 37508 TEL. 68678

Bosin prvi na Abetonu

ABETONE (Pistoia), 15. — Michelangelo Bosin (Fiamme gialle) iz Predazza je zmagal v prvi tekmi za 13 pokal Neburn, in sicer v spustu na progi «Stucchi» na Monte Gmito.

Snell ni uspel

AUCKLAND, 15. — Propadel je poskus Petra Snella, svetovnega prvaka v teku na 1 miljo, to olimpijskega prvaka na 800 m, da bi zrušil tako rekord na 1500 m (Elliot 3'35"6) kakor rekord na 1 miljo (Snell 3'54"4). Snell je bil šele tretji v teku na miljo. Zmagal je Novozelanec John Davies v 4'02"5, drugi je bil Američan Cary Weisinger v 4'04"5. Snellov čas pa je bil

Na nogometno tekmo PARTIZAN-INTER

ki bo 26. t. m. v Beogradu, potujite z našim izletom. Cena 10.000 lir

AURORA

Trst, Ul. Ciccone, 4 - Tel. 29243

Gostilna «Maček»

LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 15-17 Vas vabi na razne primorske in druge specialitete ter se priporoča za cenjeni obisk!

Advertisement for KONDORJEVO maščevanje by Ventura Garcia Calderon. Includes text about the product and author.

Advertisement for Vuk Stefanović Karadžić (Ob stoletnici smrti). Includes text about the author and his work.